

MICHELIN

BRETANIA

Tytuł: Bretania. Michelin

Teksty: Bretagne Nord. Le Guide Vert
Bretagne Sud. Le Guide Vert

Tłumaczenie: Marta Duda-Gryc

Aktualizacja: AD LITTERAM Justyna Nowakowska

Redaktor prowadzący: Agnieszka Krawczyk

Redakcja: Aleksandra Smoleń

Projekt graficzny: Dawid Kwoka

Skład i redakcja techniczna: Sabina Suchy

Projekt okładki: Jan Paluch

Zdjęcie na okładce: © Maurizio Cantarella / Shutterstock.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Helion SA dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Helion SA nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion SA

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 230 98 63

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

Księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bebrm1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-5443-2

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie

MICHELIN TRAVELPARTNER, 27 cours de l'île Seguin - 92100 Boulogne-Billancourt

Copyright © for the Polish Edition by Helion SA, 2020

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

SPIS TREŚCI

Nasze podpowiedzi _____	6	Zespoły parafialne _____	89
Bretania w siedem dni _____	8	Presqu'île de Plougastel _____	94
		Presqu'île de Crozon _____	95
INFORMACJE PRAKTYCZNE _____	11		
Przed wyjazdem _____	12	BRETANIA POŁUDNIOWA _____	99
Transport _____	12	Vannes _____	100
Na miejscu _____	13	Golfe du Morbihan _____	103
Kalendarz świąt i imprez kulturalnych _____	13	Auray _____	106
		Megalithy w Locmariaquer _____	108
ZAPROSZENIE DO PODRÓŻY _____	17	Carnac _____	109
Oto Bretania _____	18	Presqu'île de Quiberon _____	111
Tak powstawała Bretania _____	20	Belle-Île _____	112
		Port-Louis _____	114
BRETANIA PÓŁNOCNA _____	25	Île de Groix _____	115
Rennes _____	26	Josselin _____	116
Fougères _____	32	Kernascledén _____	117
Vitré _____	34	Le Faouët _____	117
Forêt de Paimpont _____	36	Quimper _____	118
Bécherel _____	38	Ménez-Hom _____	120
Combourg _____	39	Cornouaille _____	121
Saint-Malo _____	40	Locronan _____	124
Dinard _____	48	Douarnenez _____	125
Cap Fréhel _____	51	Pointe du Raz _____	126
Dinan _____	52	Fouesnant-les-Glénan _____	127
Cancale _____	58	Concarneau _____	128
Dol-de-Bretagne _____	59	Pont-Aven _____	129
Mont-Saint-Michel _____	61	Quimperlé _____	130
Paimpol _____	65	Montagnes Noires i kanał z Nantes do Brestu _____	131
Île de Bréhat _____	66	Huelgoat _____	132
Tréguier _____	67	Monts d'Arrée _____	132
Lannion _____	68	Nantes _____	133
Perros-Guirec _____	68	Clisson i winnice _____	141
Côte de Granit Rose _____	69	Pornic _____	142
Trégastel-Plage _____	70	Saint-Nazaire _____	144
Jezioro Guerlédan _____	70	Presqu'île de Guérande _____	145
Brest _____	71	La Baule _____	146
Pays des Abers i Iroise _____	75	Le Croisic _____	147
Île d'Ouessant _____	79	Grande Brière _____	148
Roscoff _____	82	Châteaubriant _____	149
Saint-Pol-de-Léon _____	84		
Baie de Morlaix _____	85	INDEKS _____	150
Côte des Bruyères _____	88		

SPIS PLANÓW I MAP

Bretania północna _____	przednia okładka	Brest _____	72
Rennes _____	27	Vannes _____	101
Saint-Malo – plan I _____	42–43	Nantes _____	134–135
Saint-Malo – plan II _____	44	Bretania południowa _____	tylna okładka
Dinan _____	54		

Kup książkę

Poleć książkę

NASZE PODPOWIEDZI

Bretania z pewnością nie należy do najbardziej znanych zakątków Francji. Tymczasem jest to region zaskakująco malowniczy i pod wieloma względami niezwykły. Warto choć raz przejechać się wzdłuż któregoś ze skalistych, „poszarpanych” [wybrzeży i klifów](#), z których chyba najpiękniejszym jest [Smaragdowe Wybrzeże](#) na północy półwyspu.

W Bretanii pełno jest kameralnych, niewielkich miasteczek, które zachwycają zwyczajną, niekiedy wiejską zabudową. Jeśli chcemy poczuć rustykalną atmosferę bretońskiej wsi, spacerować pośród kamiennych domków przystrojonych kwiatami, koniecznie na naszej trasie muszą znaleźć się takie miejsca jak [Locronan](#), [Lannion](#) czy [Concarneau](#).

© Boris Stroujko / Stock.adobe.com

Lannion

Ikona regionu jest bez wątpienia [Mont-Saint-Michel](#). Położony na niewielkim wznieśieniu benedyktyński klasztor wraz z miastem to majstersztyk średniowiecznej inżynierii i architektury. Wzgórze klasztorne robi wrażenie na rzeszach turystów, szczególnie o wschodzie lub zachodzie słońca. Jadąc do Mont-Saint-Michel, warto wiedzieć, kiedy występują tu odpływy i przyływy, obszar wokół obiektu jest bowiem zalewany, co swoją drogą dodaje mu jeszcze mistycznego nastroju.

© Francois / Stock.adobe.com

Mont-Saint-Michel

Château des Ducs de Bretagne, Nantes

Na Półwyspie Bretońskim zachowało się bardzo wiele miast i zabytków średniowiecznych, niemal klasycznych w swoim wyglądzie. Średniowieczne zamki z prawdziwego zdarzenia zobaczymy przede wszystkim w [Vitré](#), [Nantes](#) oraz w [Josselin](#) (zbudowany w majestatycznym stylu gotyku płomienistego zamek księżąt Rohan). Warto odwiedzić również położony na wcinającym się w ocean skalistym cyplu [fort La Latte](#). Z kolei na szlaku fanów średniowiecznych fortyfikacji powinny znaleźć się otoczone świetnie zachowanymi murami miejskimi [Vannes](#) oraz [Fougères](#).

Bretania to jednak coś więcej niż zamki, to również [średniowieczne starówki](#), usiane ogrodami i malowniczymi domami szachulcowymi. Nie można pominąć takich miast jak [Vitré](#), [Saint-Malo](#), [Dinan](#) czy [Quimper](#), które urzekną z pewnością niejednego nieprzekonanego turystę.

Warto również wybrać którąś z [pieszych](#) lub [rowerowych tras](#) na półwyspie i nacieszyć się spokojem i ciszą okolicy. Dobrym miejscem są [Parki Regionalne Armoryki](#) lub [Brière](#). Może być to też nizinny [rejon Carnac](#), gdzie przy okazji można zobaczyć megalityczne konstrukcje oraz prehistoryczne głązy ułożone w przemyślane wzory.

Brière

BRETANIA W SIEDEM DNI

DZIEŃ 1

Naszą podróż zaczynamy w stolicy regionu – Rennes, gdzie koniecznie należy pospacerować po miejskiej starówce. Tego samego dnia ruszamy w kierunku Mont-Saint-Michel. Po drodze jednak odwiedzamy dwa miasta, w których zachowały się wspaniałe średniowieczne fortyfikacje – Vitré oraz Fougères. Noclegu warto poszukać już w Saint-Malo lub położonym obok Dinard, gdzie możemy też spędzić wieczór na spacerze po starym mieście.

DZIEŃ 2

Z Saint-Malo ruszamy do Dinan, w którym niektórzy mogą mieć problem. Szczególnie ci, którzy łatwo ulegają urokom średniowiecznych miast, bowiem Dinan do tych właśnie należy. Wiąże się to z tym, że zwykły spacer po urokliwych średniowiecznych uliczkach może okazać się niewystarczający. Po drodze, na jednym z cyplów Szmaragdowego Wybrzeża wcinającym się w wody Kanału La Manche, leży fort la Latte. Na nocleg warto udać się do mniejszych miejscowości położonych na drodze w kierunku Brestu, do wyboru mamy np. Lannion lub Morlaix. Do miejscowości warto też wybrać drogę prowadzącą wzdłuż wybrzeża.

DZIEŃ 3

W drodze do Brestu fani małomiasteczkowego klimatu powinni choć na chwilę zatrzymać się w Lannion, gdzie można odpocząć pośród kolorowych, malowniczych domów szachulcowych. Kolejnym celem naszej podróży jest Brest, portowe miasto, które będzie z pewnością atrakcją dla fanów marynistyki. Stąd też możemy udać się na jeden ze szlaków Parku Regionalnego Armoryki, który ciągnie się od wybrzeży w głąb półwyspu.

Brest

© Ullrich Müller / Stockadobe.com

Quimper

DZIEŃ 4

Z Brestu udajemy się do Quimper, w którym oprócz przyjemnej atmosfery starówki znajdziemy kilka cennych obiektów gotyckich, w tym np. katedrę Saint-Corentin. Kolejnym naszym punktem będzie Vannes, po drodze jednak możemy zatrzymać się w niewielkim, portowym Loreint. To tu, w trakcie II wojny światowej, Niemcy wybudowali jedną z atlantyckich baz dla swojej podwodnej floty. Nieco zaniedbane, betonowe „hangary” dla u-bootów stoją tu do dziś. Warto odwiedzić również miejscowość Josselin, gdzie znajduje się zamek książąt Rohan, częściowo przebudowany na pałac w stylu gotyku płomienistego. Na nocleg zatrzymujemy się z kolei w Vannes, gdzie na koniec dnia możemy odbyć nocny spacer.

DZIEŃ 5

Na Vannes dobrze jest poświęcić dużą część dnia. Warto błądzić po kilku średniowiecznych uliczkach, pośród szachulcowych domów, zwiedzić katedrę Saint-Pierre lub odpocząć w przepięknym parku-ogrodzie wzdłuż murów obronnych. Naszym kolejnym punktem podróży będzie już Nantes. Po drodze jednak będziemy mijać Park Regionalny Brière. Jeśli pozwoli nam na to czas, można się w nim zatrzymać na kilka godzin. Na południe od parku leży niewielka miejscowość Saint-Nazaire, w której znajduje się kolejna baza u-bootów. Noclegu szukamy w Nantes.

DZIEŃ 6

Nantes to miasto, które z pewnością pochłonie turystę. Czekają tu bowiem wiele cennych zabytków. Po czasach, kiedy miasto było stolicą Księstwa Bretanii, pozostały zamek w stylu gotyku płomienistego otoczony średniowiecznymi murami oraz wspaniała gotycka katedra św. Piotra i Pawła (*Saint-Pierre-et-Saint-Paul*) z grobowcem ostatniego władcy księstwa Franciszka II. W Nantes znajduje się również ciekawe Muzeum Juliusza Verne’a, tu bowiem genialny pisarz się urodził.

DZIEŃ 7

Wyruszamy do Rennes. Spacer po tym mieście będzie dobrym zakończeniem naszej krótkiej wyprawy do Bretanii.

RENNES ★ ★

Stolica regionu Bretanii jest miastem uniwersyteckim i ośrodkiem kultury. Centrum miasta stanowią dwa XVIII-wieczne place o eleganckiej architekturze. Rennes stanowi połączenie średniowiecznych uliczek i klasycystycznych kamienic oraz niezliczonych sklepów i kawiarenek.

Zwiedzanie

STARE MIASTO ★ ★ AB1

W starożytności istniało tutaj miasto galijskiego plemienia Redones o nazwie Condate. Zachowane resztki średniowiecznych murów znajdują się tam, gdzie ongiś ciągnęły się obwarowania miasta gallo-rzymskiego. Od XVI w. Rennes pełniło funkcję stolicy Bretanii. Na Starym Mieście zachowały się domy szachulcowe z XV–XVI w., miejskie pałace arystokracji i brukowane uliczki.

Bazylika Saint-Sauveur A1

W bazylice Zbawiciela (XVII–XVIII w.) zwraca uwagę **baldachim** i **prospekt organowy** z XVII w. Kaplica znajdująca się na prawo od wejścia jest poświęcona Matce Boskiej, która w 1357 r. miała uratować mieszkańców Rennes przed atakiem Anglików.

Zabytkowe domy A1

Przy **rue Saint-Sauveur** pod nr. 6 znajduje się dom kanoników wybudowany w XVI w. Najpiękniejsza średniowieczna kamieniczka przy **rue Saint-Guillaume** pod nr. 3 to dom Ti Koz, w którym mieści się klub nocny El Teatro. Zabytkowe domy wznoszą się także przy **rue de la Psalette**, **rue du Chapitre** (renesansowy dom pod nr. 22, pałac Brie z XVII w. pod nr. 8 i pałac Blossac z XVIII w. pod nr. 6), **rue Saint-Yves** (domy z XVI w. pod nr. 6 i 8, kaplica Saint-Yves z XV w. pod nr. 11; w pobliżu biura informacji turystycznej, gdzie można zwiedzać wystawę poświęconą historii miasta). Przy **rue des Dames** pod nr. 10 wyróżnia się pałac Freslon de La Freslonnière.

Katedra Saint-Pierre A1

Katedra została ukończona w 1844 r. **Ołtarz** ★ ★ w kaplicy bocznej, znajdującej się przed prawym ramieniem

© LR Photographies / Stockadobe.com

Wejście do parku Thabor w Rennes

transeptu, jest flamandzkim arcydziełem z XVI w.

Portes Mordelaises A1

Bramy będące pozostałością fortyfikacji z XV w. stanowiły główne wejście do miasta. Tędy właśnie przejeżdżali książęta Bretanii, udający się na koronację w katedrze. W 1598 r. król Henryk IV otrzymał przy bramie klucze do miasta. Zaskarbił sobie miłość poddanych formułką, której zwykle używał przy podobnych okazjach:

„Są to piękne klucze, lecz większą radość sprawiają mi klucze do serc mieszkańców”.

Place des Lices A1

Plac, na którym niegdyś odbywały się turnieje rycerskie, jest dziś jednym z ulubionych miejsc spotkań młodych mieszkańców Rennes. W dwóch halach z XIX w. w sobotnie poranki odbywa się słynny Marché des Lices, jeden z najsłynniejszych targów we Francji.

Rue Saint-Michel A1

Ulica, przy której wznoszą się zabytkowe, szachulcowe domy.

Place Sainte-Anne A1

Plac otaczają kolorowe domy o konstrukcji szkieletowej. Neogotycki kościół pochodzi z XIX w. W klasztorze Jakobinów (rue d'Échange) miały miejsce zaręczyny Anny Bretońskiej z królem Francji Karolem VIII. Plac, który dziś zajmują stoliki kawiarni i restauracji, tętni życiem zwłaszcza popołudniami i wieczorami.

Rue du Pont-aux-Foulons A1

Handlowa ulica, przy której wznoszą się pochodzące z XVII w. domy o drewnianej konstrukcji szkieletowej.

Rue du Champ-Jacquet A1

Ulica wychodzi na trójkątny plac, przy którym wznoszą się wysokie domy szachulcowe z XVII w. Szczególną uwagę zwraca Hôtel de Tizé (nr 5).

Ulice La Fayette i Nationale prowadzą przez część miasta zabudowaną architekturą klasycystyczną. Wśród majestatycznych budowli wyróżnia się Parlament Bretoński.

Palais du parlement de Bretagne ★ ★ B1

Tel.: 02 99 67 11 66 – zwiedzanie z przewodnikiem (1,5 godz.) po wcześniejszym zgłoszeniu w biurze informacji turystycznej – zamkn. 1 I, 1 V i 25 XII – 8,5 EUR (dzieci i młodzież 7–18 lat oraz studenci 5,5 EUR, dzieci do 7 lat wstęp wolny).

Parlament Bretoński, jeden z trzynastu parlamentów prowincjonalnych w Królestwie Francuskim, pełnił funkcję sądu, ciała ustawodawczego i politycznego. Od XVI w. miał stałą siedzibę w Rennes, które zyskało dzięki temu status stolicy regionu i miasta arystokracji. Budowa obecnego gmachu trwała od 1618 do 1706 r. Współautorem projektu klasycystycznej budowli był architekt królowej Marii Medycejskiej, Salomon de Brosse. W ten sposób do Bretanii wkroczyła architektura paryska. Bogaty wystrój wewnątrz kontrastuje ze skromną

fasadą. **Plac przed Parlamentem** okalają piękne budowle z początku XVIII w.

Rue Saint-Georges B1

Wszystkie budynki wznoszące się przy tej tętniącej życiem ulicy są zabytkowe. Hôtel de Moussaye (XVI w., nr 3) zachwyca piękną renesansową fasadą. Szachulcowe domy pod nr. 8, 10 i 12 z XVII w. mieszczą dużą księgarnię Le Failler.

Pałac Saint-Georges B1

Pałac benedyktyńskich opatów (1670) to dziś siedziba urzędów miejskich. Ogród przed pałacem jest otwarty dla wszystkich zwiedzających.

Kościół Saint-Germain B1

Kościół w stylu gotyku płomienistego (XV–XVI w.) wyróżnia się typowym dla architektury bretońskiej drewnianym stropem. W prawym ramieniu transeptu znajduje się **witraż** z XVI w. przedstawiający sceny z życia Marii Panny i Mękę Pańską. Nawę zdobią nowoczesne witraże autorstwa Maksa Ingrandy.

Place de l'Hôtel-de-Ville A1

Plac stanowi centrum dzielnicy klasycystycznej. Po zachodniej stronie wznosi się ratusz, a po wschodniej – teatr. Perspektywę od strony południowej zamyka ozdobiony rzeźbami **Palais du Commerce** (pałac Handlu).

Hôtel de Ville – miejski ratusz został wzniesiony w 1734 r. przez Jacquesa-Julesa Gabriela. W prawym skrzydle mieści się Panteon Rennes z salą poświęconą poległym za Francję.

Musée des Beaux-Arts ★ B1

Tel.: 02 23 62 17 45 – <https://mba.rennes.fr> – wt.–pt. 10.00–17.00, sb.–nd. 10.00–18.00 – zamkn. pn. i święta – 6 EUR (studenci 4 EUR, dzieci i młodzież do 18 lat wstęp wolny).

Muzeum Sztuk Pięknych ma bardzo eklektyczny charakter – gromadzi eksponaty archeologiczne, dzieła prymitywistów włoskich oraz prace artystów współczesnych. Klejnotem zbiorów

archeologicznych, obejmujących świat starożytnej Grecji, Etrurii i Rzymu, jest **Dama z Antinopolis** ★ (III–IV w.), mumia znaleziona w Egipcie w 1909 r. W zbiorach malarskich uwagę zwraca *Polowanie na tygrysa* Rubensa i słynne **Narodziny** ★ autorstwa Georges'a de La Toura. Malarstwo XIX-wieczne reprezentują obrazy Corota, Jongkinda, Sisleya, Denisa i Caillebotte'a. W sekcji prezentującej sztukę XX w. można podziwiać obrazy autorstwa Kupki, Tanguy'ego, Poliakoffa i Picassa.

Les Champs Libres ★ B2

10 cours des Alliés – tel.: 02 23 40 66 00 – www.leschampslibres.fr – codz. z wyjątkiem pn. i świąt, wt.–pt. 12.00–19.00, (w wakacje szkolne od 10.00), sb.–nd. 14.00–19.00 – karta Pass expos (ważna 1 dzień, upoważnia do wstępu na

wszystkie wystawy) 11 EUR (ulgowy 7 EUR, zwiedzający w wieku 6–18 lat 4 EUR, bilet grupowy dla 5 osób 28 EUR); wstęp na jedną wystawę (Musée de Bretagne, Planetarium lub wystawa czasowa) 6 EUR (ulgowy 4 EUR, zwiedzający w wieku 6–18 lat 1,50 EUR), Laboratoire de Merlin 4 EUR (ulgowy 3 EUR, zwiedzający w wieku 6–18 lat 1,5 EUR), Espace des Sciences (wystawa czasowa + Laboratoire de Merlin + Planetarium) 12 EUR (ulgowy 8 EUR, zwiedzający w wieku 6–18 lat 3,5 EUR). Wstęp wolny do holu, biblioteki i Salle Anita Conti – sklep na parterze, restauracja na 1. piętrze.

Jest to zespół instytucji kulturalnych, w skład których wchodzi Musée de Bretagne, Espace des Sciences i biblioteka.

Musée de Bretagne – Muzeum Bretonii prezentuje historię regionu. Tu też znajduje się wystawa dzieł sztuki,

DOMY SZACHULCOWE

Ze względu na duże zalesienie Bretanii tradycja budownictwa szachulcowego przetrwała tu aż do XIX w. W Rennes znajduje się 280 domów o drewnianej konstrukcji szkieletowej. Najstarsze budynki pochodzą z XV w. i mają duże nadwieszenia. Budowle XVI-wieczne można rozpoznać po mniejszych nadwieszeniach i dekoracjach z motywami renesansowymi (arabeski, putta itd.). Domy z XVII w. wyróżniają się całkowicie płaskimi, symetrycznymi fasadami. Z kolei w kamienicach z XVIII w. drewniana konstrukcja szkieletowa była stopniowo zasłaniana tynkiem.

Domy szachulcowe w Rennes

VITRÉ ★ ★

Obwarowania i uliczki Vitré wyglądają tak samo od pięciuset lat. Stare Miasto wznosi się na skalistym wzgórzu, górującym nad doliną rzeki Vilaine. Piękny zamek stanowi doskonały przykład średniowiecznej architektury obronnej.

Zwiedzanie

Zamek ★ ★

Pl. du Château – tel.: 02 99 75 04 54 – www.mairie-vitre.com – IV–VI i IX: 10.00–12.30, 14.00–18.00; VII–VIII: 10.00–18.00; X–III: codz. z wyjątkiem sb. i nd. przed południem i wt. 10.00–12.30, 14.00–17.30 – zamkn. 1 I, Wielkanoc, 1 XI i 25 XII – 6 EUR (ulgowy 4 EUR, dzieci i młodzież do 18 lat wstęp wolny).

Pierwszy zamek, wzniesiony w tym miejscu w XI w., był kilkakrotnie przebudowany w XIII, XIV i XV w. Wejścia do twierdzy broni most zwodzony i brama obronna flankowana dwiema wieżami z machikułami. W południowym narożniku murów wznosi się donżon (tour Saint-Laurent, czyli wieża świętego Wawrzyńca), w północno-wschodnim – wieża Magdaleny (tour de la Madeleine), a w północno-zachodnim wieża Montafilant. Na dziedzińcu po prawej stronie można podziwiać romański

portal. W wieży św. Wawrzyńca znajdują się rzeźby, grobowce i tapiserie pochodzące z XV i XVI w. Z wieży Montafilant roztacza się wspaniały **widok** ★ na miasto. W wieży Oratoryjnej (tour de l'Oratoire), zawdzięczającej swą nazwę renesansowemu oratorium, można podziwiać **tryptyk** ★ z XVI w. ozdobiony 32 emaliowanymi plakietkami z Limoges.

MIASTO

Spacer najlepiej zacząć na place du Château.

Rue de la Baudrairie ★ ★

Najpiękniejsza ulica w mieście nosi nazwę cechu rymarzy.

Rue d'En-Bas

Wśród szachulcowych domów zwraca uwagę **Hôtel du Bol d'Or** (1513) pod nr. 10, z ciekawą klatką schodową.

© Nikolai Sonekin / Stock.adobe.com

Baszta zamku w Vitré

Przy rue Sévigné pod nr. 9 wznosi się Hôtel de Sévigné-Nétumières z XVIII w., zbudowany na miejscu domu, w którym mieszkała słynna pisarka, markiza de Sévigné.

Rue Poterie

Spośród wielu pięknych budowli szachulcowych wyróżnia się **dom de l'Isle**, wznoszący się na rogu rue Poterie i rue Sévigné.

Mury miejskie ★

Przy place de la République wznosi się wieża Bridolle (XV w.). Z murów w południowej części miasta do dziś zachowały się jedynie fragmenty, ale w północnej i wschodniej części Vitré wciąż można podziwiać stare obwarowania.

Kościół Notre-Dame ★

Kościół ten został wzniesiony na przełomie XV i XVI w. Warto zwrócić uwagę na znajdującą się na zewnątrz kościoła ambonę, z której głoszone kazania do wiernych. Wewnątrz, w nawie bocznej po prawej stronie (3. przęsło), kryje się renesansowy witraż przedstawiający wjazd Chrystusa do Jerozolimy.

© Juanjo Pérez / Stock.adobe.com

Kościół Notre-Dame

Przy rue Notre-Dame pod nr. 27 pięknie rzeźbionymi portalami i lukarnami pyszni się Hôtel Hardy (XVI w.).

PRZEDMIEŚCIA

Musée Saint-Nicolas

Wejście drzwiami po lewej – 15 r.

Pasteur – tel.: 02 99 75 04 54 – www.mairie-vitre.fr – IV–IX: 10.30–12.30,

14.00–18.30; X–III: pt. i sb. 10.30–12.15,

14.00–17.30, nd. 14.00–17.30 – zamkn.

1 I, Wielkanoc, 1 XI i 25 XII – 4 EUR (dzieci i młodzież do 18 lat wstęp wolny).

W kaplicy z XV w., w której zachowały się freski z XV i XVI stulecia, mieści się obecnie muzeum sztuki sakralnej.

Tertres-Noirs ★ ★

Dojście: rue de Brest i chemin des Tertres-Noirs, należy skręcić w prawo za mostem na rzece Vilaine.

Z kopca roztacza się piękny **widok** ★ ★ na Vitré i zamek.

Okolice

La Guerche-de-Bretagne

W baronii należącej niegdyś do

Du Guesclina zachowała się **kolegiata** z 1206 r. (z tego okresu pochodzą chór, apsyda i romańska wieża). Nawa została zbudowana w XVI w., a pozostałe części budowli powstały w XIX w. **Stalle** pochodzą z początku XVI w.

La Roche-aux-Fées ★

Jest to jeden z najpiękniejszych zabytków megalitycznych w Bretanii, pochodzący z epoki neolitu (4 tys. lat p.n.e.). Ten zespół bloków skalnych został wykonany z czerwonego łupku. Legenda głosi, że glazy przeniosły w to miejsce w swoich fartuchach wróżki. Grobowiec korytarzowy z dużą komorą składa się z 42 głazów, z których sześć waży od 40 do 45 ton.

Maison de la Roche-aux-Fées – Essé – tel.: 02 23 31 03 13 – www.cc-rocheauxfees.fr – VII–VIII: 11.00–18.00; V, VI i IX: sb.–nd. i święta 11.00–18.00. W pobliżu grobowca znajduje się centrum informacji turystycznej organizujące ciekawe wystawy i imprezy.

SAINT-MALO ★ ★ ★

Otoczone granitowymi murami miasto korsarzy, zniszczone całkowicie w sierpniu 1944 r., zostało w całości zrekonstruowane. Saint-Malo jest ośrodkiem portowym oraz znanym nadmorskim kurortem z ośrodkami talasoterapii, klubami sportów wodnych i piaszczystymi plażami.

Zwiedzanie

Plan miasta I

Otoczone murami Stare Miasto jest przede wszystkim dzielnicą administracyjną i handlową. Z murów obronnych roztaczają się wspaniałe widoki. W **Saint-Servan-sur-Mer** położonym na południe od centrum zachowały się pozostałości starożytnego miasta gallo-rzymskiego Aleth. Na wschodzie przedłużeniem miasta jest dzielnica **Paramé** z wielką plażą – **Grande Plage**, ciągnącą się od murów aż do cypla Pointe de Rochebonne. W okolicy można podziwiać wiele pałacików i willi z początku XX w. Za Pointe de Rochebonne kryje się **Rothéneuf** z małymi zatoczkami. Wybrzeże można poznać, idąc szlakiem GR 34 wiodącym na cypel **Pointe de la Varde**.

STARE MIASTO ★ ★ Plan miasta II

W obrębie **murów** Saint-Malo kryją się wąskie, brukowane uliczki, przy których

wznoszą się domy o granitowych fasadach. Aż trudno sobie wyobrazić, że większość z nich to rekonstrukcje budowli, które legły w gruzach w 1944 r. W sezonie i w weekendy starówka tętni życiem, zwłaszcza na obszarze pomiędzy zamkiem i katedrą, gdzie jest najwięcej sklepów i restauracji. U stóp murów rozciągają się plaże. Mieszkańcy najczęściej odpoczywają na znajdującej się w pobliżu portu **plage du Môle**, ale najdłuższa jest **plaża Bon Secours** z basenem z morską wodą i ośrodkiem sportów wodnych. To z niej można dojść suchą stopą na wyspy Petit-Bé i Grand-Bé (ale tylko podczas odpływu).

Mury obronne ★ ★ ★

2 godz. Początek zwiedzania na esplanade Saint-Vincent.

Budowę murów rozpoczęto w XII w., a modyfikowano je i powiększono aż do XVIII w. Wyszły bez szwanku ze zniszczeń w 1944 r.

© bbblerrari / Stock.adobe.com

Drewniany most między budynkami nad jedną z uliczek Saint-Malo

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

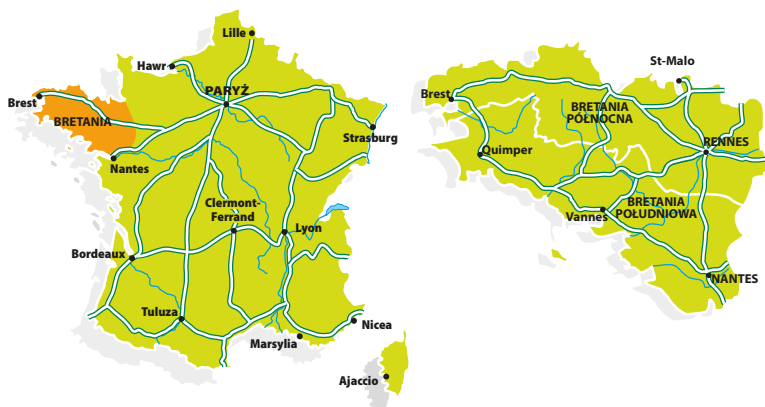
Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA
 Helion SA

BRETANIA

Ruszaj w świat z przewodnikiem Michelin!

- poręczny format
- czytelny układ treści
- fascynujący portret wyspy
- liczne ciekawostki
- aktualne informacje praktyczne

Michelin zaprasza Cię do wspólnego odkrywania najpiękniejszych zakątków Bretanii. Z tym przewodnikiem zwiedzanie będzie prawdziwą przyjemnością! Szukasz niezwykłych miejsc i intrygujących zabytków? Nic prostszego! Dzięki gwiazdkom przy nazwach miast i obiektów nie pominiiesz żadnej turystycznej atrakcji. Szczegółowe plany i mapy ułatwią poruszanie się po miastach i regionie. Starannie dobrane propozycje miejsc pomogą Ci znaleźć niebanalny nocleg, restaurację czy kawiarnię, w których spędzisz wyjątkowe chwile.

Gwiazdki – tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych:

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
tel.: 0 801 339900
kom.: 0 601 339900

ISBN 978-83-283-5443-2

9 788328 354432

Zaplanuj trasę podróży
z serwisem
www.ViaMichelin.com

Cena 22,90 zł